

Potilasvahinkolautakunta

Yleislääkäripäivät 29.11.2018

Kaisa Nissinen-Paatsamala
Terveyspalveluiden johtaja
Salon kaupunki

Potilasvahinkolautakunta

Toimivaltana Potilasvahinkolakiin liittyvät korvausasiat

- Ei hoitohenkilökunnan toimintaa tai potilaan kohtelua (vrt. Valvira)
- Ei lääkevahinkoja (Lääkevahinkovakuutus, Suomen Keskinäinen Lääkevahinkovakuutusyhtiö)
- Ei asiakasmaksuja (Kuluttajasuojalaki, Kuluttajariitalautakunta)
- Rajoitetusti lausuntoja

Tehtävät

1. Ratkaisut

- Ratkaisusuositus korvausasiassa
 - Korvauksen hakija
 - Omainen
 - Asiamies
 - Potilasvakuutuskeskus
 - Terveyden- tai sairaanhoitoa harjoittava vakuutuslaitos

2. Lausunnot

- Tuomioistuimet
- Asianosainen

3. Soveltamissuositukset korvausasioissa

- Vakuutuksen antaja

4. Korvauskäytäntöjen linjaukset

- Yksittäiset ratkaisusuositukset

Potilasvahinkolautakunnan jäsenet

1. Jäsenet: 8 jäsentä, joista 2 erikoislääkärinä ja ainakin 1 muu terveydenhuollon ammattihenkilö ja 16 varajäsentä
2. Perehtyneisyys terveydenhuoltoasioihin
3. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat oikeustieteen kandidaatteja (2/3 perehtyneitä vahingonkorvausasioihin ja puheenjohtajan tuomarin tehtäviin)
4. Valtioneuvosto nimittää STM:n esityksestä

Toiminta

1. Täysistunto, kaikki 8 jäsentä (tarvittaessa varajäsen)
 - Merkitykselliset asiat
 - Tuomioistuimille menevät lausunnot
2. 3 jaostoa
 - Puheenjohtaja ja 3 jäsentä, joista yhden oltava lääkäri
 - Esittelijä (ylempi oikeustieteen tutkinto)
3. Sivutoimiset lääkärit: lääketieteelliset arviot OTO
4. Pysyvät asiantuntijat: merkityksellinen tieteellinen tai muu asiantuntemus
5. Asiantuntijalausunto potilaalle ennen ratkaisua kommentoitavaksi

Korvattava henkilövahinko

1. Suomessa annettu terveyden- tai sairaanhoito
2. Tutkimuksesta, hoidosta tai muusta vastaavasta käsittelystä tai sellaisen laiminlyönnistä johtuva
3. Tutkimuksessa tai hoidossa käytetty viallinen sairaanhoitolaite
4. Tutkimuksen tai hoidon yhteydessä alkanut infektio (Huom. siedettävä vahinko/ ennakoitavuus/sairauden vaikeusaste/ vamman laatu)
5. Tapaturma tutkimus- tai hoitotoimenpiteen yhteydessä tai tapaturma sairaankuljetuksen aikana
6. Lääkkeen toimittaminen säädösten vastaisesti
7. Hoituhuoneiston tai laitteen palaminen
8. Tutkimuksesta tai hoidosta vakava vamma tai kuolema (kohtuuton seuraus)

LAUTAKUNNAN TOIMINTA VUONNA 2016

Ratkaisusuosituspyyntöjä 1134

- 888 oli potilailta
- 235 Potilasvakuutuskeskuksesta
- 8 vakuutuksenottajilta
- 3 lausuntopyyntöä korvaamiskysymyksiä tuomioistuimilta
- 159 uudelleen käsittelypyyntöä → käsittelyyn otettiin 59

Keskimääräinen käsittelyaika 237 pv (8 kk)

Korvaus maksettu noin 20 %

Ratkaisusuosituksia 1

Yleislääkärin/erikoislääkärin osaaminen

- 34-v. miespotilas tk-vastaanotolle
- Kaatunut loukaten oikean keskisormen, jossa kipua ja liikearkuutta
- Kliinisessä tutkimuksessa aritusta PIP-nivelen seudussa
- Rtg-tutkimus tk-päivystyksessä → ei murtumia
- radiologi: murtuma nivelensisäisesti: ei voi enää korjata;
- Yleislääkäriltä ei voitu edellyttää murtuman havaitsemista

Kokeneen terveydenhuollon ammattihenkilön ammattistandardia ei saavutettu tutkimuksessa ja hoidossa

Ratkaisusuosituksia 2

- Iäkäs naisdiabeetikko
 - Näkökyky heikko kaihin takia, silmänpohjaan ei näkyvyyttä
 - Operaation yhteydessä mykiön takakapselin ohueen seinämäkalvoon repeämä ja hoidon yhteydessä verensyöksy → silmä sokeutui

Aina mahdollinen komplikaatio (iäkäs ja kalvo ohut, rappeumamuutoksia)

Leikkaushoito perusteltu, teknisesti oikein suoritettu

Ammattistandardi saavutettu

Ei korvattava vahinko

Ratkaisusuosituksia 3

- Iäkäs miespotilas terveyskeskuksen vuodeosastolla
- Suprapubisen rakkokatetrin asennus virtsan pidätyskyvyttömyyden takia
- Paksusuolen puhkeama

Yleislääkärin ammatillista osaamista ei saavutettu

toimenpide perusteltu

virtsarakko ei riittävän täynnä toimenpiteen aikana, ei palpoitavissa, ei täytetty eikä UÄ-laitetta käytössä

→ paksusuolen puhkeama

Korvattava vahinko

Ratkaisuosituksia 4

- Sydämen tahdistimen asetus
- Komplikaationa ilmarinta

- **Ammattistandardi saavutettu**
- **Ei korvattava vahinko**
 - Vena subclavia ei paikannettavissa, punktoitava sokkona
 - Anatomia alueella yksilöllinen
 - Ilmarinta ja verenvuoto aina mahdollisia
 - Hoito asianmukainen eli dreeni

Siedettävyyesarviot

- **Vahingon ennakoitavuus**
 - Potilaan infektioristi <2 % eli satunnainen, kohtaa potilaita sattumanvaraisesti, on riskiä tasattava eli yleensä korvattava vahinko (lievät infektiot siedettävä)
- **Vahingon vakavuus**
 - Aiheutuneen vahingon vakavuus suhteutettava hoidettavaan sairauden laatuun ja vaikeusasteeseen ja potilaan muuhun terveydentilaan

Ratkaisusuosituksia 5

- Perusterveen naispotilaan suonikohjuoperaatio l.a.
- Toisen alaraajan haavainfektio
- Antibioottihoito 2 kk
- KKO:n päätös: Tilapäinen haitta

Ei korvattava vahinko siedettävyyssarvion perusteella

vain tilapäinen haitta

raajassa myöhemmin kipu, turvotus, voimattomuus - ei johdu tulehduksesta

tarvittavat hoitotoimenpiteet toteutettu kohtuullisessa suhteessa toimenpiteeseen ja siihen liittyviin riskeihin

hoitotulos hyvä

Hoidon kohtuuton seuraus

- Sairauden tai vamman hoito lääketieteellisesti arvioiden asianmukaisesti hoidettu, mutta käsittelystä aiheutunut haittoja
- Kohtuuttomuusperusteella korvattavia, mikäli ei vältettävissä toisin toimien
 - Vahingon vakavuus, hoidetun sairauden/vamman vakavuus, muu terveydentila, vahingon harvinaisuus ja todennäköisyys yksittäistapauksessa
- Ehdottomasti korvattavia: kuolema, pysyvä vaikea vamma tai sairaus
- Selkeä epäsuhta lähtötilanteen ja lopputuloksen välillä

Ratkaisusuosituksia 5

- **Keski-ikäinen potilas, jolla pahanlaatuinen kasvain selkäytimessä**
- ▶ **poistoleikkaus halvausriskistä huolimatta, pysyvä paraplegia**
- ▶ **ei harvinainen eikä odottamaton komplikaatio, hoitamattomana sama lopputulos**
- ➔ **Ei korvattava vahinko**

Ratkaisusuosituksia 6

Viisaudenhampaan kirurginen poisto nuorella potilaalla

- n. alveolaris ja n. lingualis vaurioituivat → krooninen kipuoireyhtymä,
- puheen vaikeutuminen, osittainen työkyvyttömyys, mielenterveysongelmiin

→ Kohtuuton ja harvinainen vahingon esiintyminen

→ **Korvattava vahinko**